

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Quæstio III. De Scientia Visionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

intelligit S. Dionysius scientiam, ab ipsis per species influentibus desumptam; nam statim subjugit paritatem de Angelis, de qua paulo ante: ubi tamen non vult dicere, esse omnimodam paritatem inter cognitionem Divinam, & Angelicam; quia Angeli tamen cognoscunt per species aliunde acceptas, & eorum cognitio producitur ab objectis, per species intentionaliter concurrentibus: quamvis non per species immediatae ab objectis habitas, sed vel à DEO infusas, vel aliunde acquisitas; nam objectum semper dicitur influere (intentionaliter, non physicè) modò aliqua ejus species influat, unde unde habeatur. Paritas ergo inter cognitionem Divinam, & Angelicam, ex mente S. Dionysii, stat in hoc, quod utraque sit objectorum in seipsis, utraque sine speciebus, ab objecto productis, utraque sine influxu physico objectorum; hoc enim maximè intendit S. Dionysius, volens præcipue monstrare, DEUM nōesse creaturem, antequam sint, sine earum concurso. Discremen autem adhuc est, quod Angelus indiget saltem aliquibus speciebus, & influxu intentionalis objecti: non autem DEUS, cuius essentia sufficientissimè est species rerum omnium; si tamen species respectu DEI requiritur. Hac fusus deducunt fuerunt; quia Gonetus hunc texum valde urget: sed fusè, & solidè ei respondet Martinez loco citato.

336. Ob 9. Angelicus constanter negat, creaturem à DEO videri in se ipsis: ergo. Resp. dist. ant. negat, videri in se ipsis tanquam principiis cognitionis, sive per se, sive per speciem influentibus. conc. ant. præcisè tanquam objectis. neg. ant. & cons. S. Doctor i. part. quest. 34. art. 5. in corp. docet, etiam illud cognosci in alio, quod cognoscitur per aliud tanquam principium: sic dicit, videri in sole omnia; qui per illum, scilicet illuminantem, videntur. Quando ergo S. Doctor vult, DEUM duntaxat cognoscere omnia in sua essentia; tantum vult, quod omnia per essentiam Divinam, quae per modum speciei, vel principii concurrit, debeant cognosci: adeoque tantum excludit cognitionem creaturarum in se ipsis, tanquam influentibus, quam etiam nos minime adstruimus: non autem excludit alteram, quae tantum habet creaturem pro objectis immediatis.

Imò hanc non obscurè admittit, tum in textu n. 323. allato, tum i. part. quest. 14. art. 13. in corp. ubi ait: *DEUS autem cognoscit omnia contingentia, non solum, prout sunt in suis causis, sed etiam, prout unumquodque eorum est actu in se ipso.* Et quamvis replicari possit, S. Doctorem ibi loqui de futuris, non refert; si enim DEUS potest in se ipsis videre futura, tunc etiam potest possibilia; quia non est amplius ulla ratio id negandi: imò, si DEUS actu existentia videat in se ipsis, debet etiam videre in se ipsis possibilia, & futura; tum, quia possibilia, & existentia non distinguuntur: tum, quia DEUS ab æterno jam omnia videt: adeoque, quod videt nunc existens, debuit jam antè vidisse, quando erat adhuc futurum, aut possibile. Et hæc illatio est clarè ipsius S. Thomæ in i. dist. 38. quest. 1. art. 5. in corp. ubi fit ait: *Dico igitur, quod intellectus Divinus intuetur ab æterno unumquodque contingentium, non solum prout est in causis suis, sed prout est in esse suo determinato; cùm enim re existente ipsam rem videat, prout in esse suo determinato est, aliter cognosceret*

rem, postquam est, quam antequam fiat, & sic ex eventibus rerum aliquid ejus accresceret cognitioni. Patet etiam, quod DEUS ab æterno non solum videt ordinem sui ad rem, ex cujus potestate res erat futura, sed ipsum esse rei intuebatur.

337. Ob 10. S. Augustinus cit. n. 313. ait, DEUM nihil videre extra se: ergo. Confirm. ex tractatu S. Ambrosii in *Symbolum cap. 1.* ubi dicitur DEUS nihil extra se intelligere: sed singula in se intueri. ergo. Resp. om. ant. neg. conf. Ratio responsionis habetur. n. cit. Ad confir. dist. ant. dicitur DEUS nihil extra se intelligere, accipiendo principium cognitionis ab extra. conc. ant. tantum habendo pro objecto res extraneas in se ipsis. neg. ant. & conf. S. Ambrosius l. 1. de officiis c. 14. ait: *Quomodo non potest intelligibilis DEI splendor in cogitationes hominum, & corda, quæ ipse creavit, semet inservere?* Hoc certè significat cognoscere objecta in se ipsis; nam si adversarii in textu S. Dionysii cit. num. 334. per verba se immittens intelligunt cognitionem in se ipsis, eandem intelligere debent etiam in voce se inservire; quanquam S. Ambrosius nequeat intelligi de cognitione creaturatum in se ipsis, ut influentibus. Addo ex Martinez controv. 2. disp. 7. sect. 3. aliquando phrasin in aliquo videri non idem significare apud Patres, quod apud Scholasticos: & certè S. August. lib. 12. confess. cap. 24. § 25. aliter accipit cognoscere aliquid in incommutabili *Divina veritate, vel essentia,* quam accipiunt Scholastici hoc loco; quia ait, sensum, quem habuerit Moyses in libro Genesis, videri in incommutabili veritate: hoc est, niti, & probari, vel certum reddi auctoritate veritatis Divinæ: qui sensus longè alius est ab eo, de quo hic est controversia.

QUÆSTIO III.

De Scientia Visionis.

ARTICULUS I.

Quid sit Futuritio, Contingentia, & Necessitas.

338. A Gimis hic de Scientia Visionis DEI, non prout se extendit ad objecta necessaria existentia, quælia sunt prædicta Divina: neque prout se extendit ad objecta contingentia quidem, attamen jam actu existentia: sed, prout se extendit ad objecta contingentia, absolute futura; de his enim est difficultas, quomodo à DEO infallibiliter possint præsciri absque iesione libertatis creatæ. Sicut autem alia, ita istud quoque concretum *Futurum* dicit subjectum, & formam, seu futuritionem: & de hac nunc quærimus, quid sit. Duplex autem à nostris communiter distinguitur (quanquam reclament Gonet, atque alii Thomistæ: sed plane contra S. Thomam, ut infra patebit) scilicet *causalis, seu extrinseca, & formalis, seu intrinseca.* Causalitatis futuritio est determinatio, vel ordinatio causalium, in præsenti existens, & connexa cum futuro eventu. Hac autem connexio, si infallibiliter, & inimpedibiliter trahat post se effectum, est futuritio simpliciter talis: si non infallibiliter, aut inimpedibiliter, sed tantum ordinariè post se trahat

trahat effectum, est juxta Angelicum tantum futuritio secundum quid. Formalis futuritio juxta S. Thomam, & communissimam nostrorum est non existentia nunc, & existentia postea, scilicet pro tempore importato per copulam; sicut præteritio formalis est existentia prius, & non existentia nunc: adeoque futuritio involvit esse, & non esse rei, sed pro diversis instantibus. Utramque hanc futuritionem tradit Angelicus quæst. 12. de veritate (quæ est de Prophetia) art. 10. ad 7. dicens: *Aliquid potest dici esse futurum non solum ex hoc, quod ita erit, sed quia ita est ordinatum in causis suis, ut sic sit futurum.*

339. Eandem distinctionem duplicitis futuritionis S. Doctor tradit etiam alibi, ut 1. part. quæst. 86. art. 4. in corp. item 1. part. quæst. 14. art. 13. in corp. ubi addit, quod, qui rem cognoscit in causa contingente, seu non inimpedibiliter inferente effectum, habeat tantum conjecturalem notitiam: ex qua ratione dein DEO tribuit alium modum cognoscendi omnia contingentia futura, scilicet, non tantum in causis, sed etiam in se ipsis; sic enim ibidem habet: *DEUS autem cognoscit omnia contingencia, non solum prout sunt in suis causis, sed etiam, prout unumquodque eorum est actu in se ipso.* & 1. part. quæst. 86. art. 4. in corp. ait: *Futura duplíciter cognosci possunt: uno modo in se ipsis, alio modo in suis causis.* In se ipsis quidem futura cognosci non possunt, nisi à DEO . . . sed prout sunt in suis causis, cognosci possunt etiam à nobis. insuper cit. quæst. 12. de verit. art. 10. in corp. ait: *DEUS non solum cognoscit futura ratione ordinis causarum, sed etiam quantum ad ipsum existum, vel executionem ordinis.* Eandem duplicum futuritionem admittit Joannes à S. Thoma in 1. part. ad quæst. 14. diff. 19. art. 1. n. 2.

Nota tamen, S. Doctorem non negare DEO scientiam futurorum in causis, etiam eorum, que ipsa non sunt futura. Ut autem hæc non possit dici falsa, sciendum, hanc scientiam non tam esse præscientiam futuri eventus, quamscientiam præsentis ordinis causarum, sive, quod causæ ordinatae sint ad hunc effectum, si non impediuntur. Et sic exponenda sunt prophetæ comminatóriæ, quæ dein non fuere impletæ, ut subversio Ninives: scilicet iustitia Divina præparata erat ad urbem evertendam, sed tamen impeditibliter per pœnitentiam. Unde S. Doctor cit. quæst. 12. de veritate art. 10. ad 2. ait: *Cum in Divina præscientia sit cognitio ordinis, & eventus, quedam prophetia derivatur ex una parte, quedam ex alia: præscientia vero DEI secundum hoc propriè præscientia nomen habet, quod ad eventum respicit, qui futurus est; ordo enim ad eventum est in præsenti; unde de eo magis est scientia, quam præscientia.* Et sic illa prophetia, que ordinem respicit, non dicitur secundum præscientiam, sed solum illa, quæ est secundum eventum.

340. Jam de contingentia, & necessitate effectus. Contingentia stat in hoc, quod effectus ita procedat à sua causa, ut possit non procedere. Aliqua dicitur secundum quid, quando scilicet causa est necessaria, sed tamen impeditiblis, e.g. si ignis producatur ab alio igne; posset enim impediti, ut contigit in igne Babylonico. Alia est contingentia simpliciter talis, quando scilicet causa est libera, & ut proxime expedita potest agere, vel non agere. e.g. Petrus potest peccare, & potest non

peccare, stante eodem actu primo proximo. Rursus alia contingentia dicitur transcendentalis, quæ datur in omni ente creato, quatenus omnis creatura est indifferens ad existendum, vel non, & per hoc differt à DEO.

Necessitas stat in hoc, quod res non possit aliter se habere. Hinc idem est necessariò existere, ac non posse non existere. Alia dicitur absolute, alia ex suppositione. Prior est, quæ rei convenit ex essentia iuri, nulla facta suppositio ne: qua ratione solitus DEUS necessariò existit. Altera est, quando res se ita tantum necessariò habet, supposita aliqua conditione. Hæc necessitas non opponitur contingentia; quia quolibet contingentia, supposita aliqua conditione, est, vel non est. Sic supposito decreto efficaci DEI de creando mundo, vel supposita ipsa actuali ejus creatione, mundus ex se indifferens, vel contingens, necessariò existit.

341. Rursus alia necessitas dicitur antecedens, alia consequens. Illa (quam S. Thomas etiam vocat necessitatem consequentis) juxta S. Anselmum lib. 2. *Cur DEUS homo c. 18.* est, quæ facit rem, seu est causa, vel qualecumque præsuppositum ad rem, ex qua res inimpeditibiliter sequitur. Sic se habet catena ferrea à me inauferibilis, ex qua inimpeditibiliter sequitur negatio fuga. Consequens (quam S. Thomas etiam vocat consequentia) est, quam facit res, seu est illa, quæ sequitur ex re ipsa, sive est necessitas ex suppositione rei; nam non potest res non esse ex suppositione, quod sit. Unde fundatur hæc necessitas in illo primo principio: *Idem non potest simul esse, & non esse.* Sic se habet ambulatio liberè sucepta, qua posita, non possum simul quiescere. Necessitas antecedens est opposita contingentia simpliciter tali, seu libertati actus: non vero necessitas consequens; nam, et si libere ambulans non possit simul quiescere, tamen liberè non quiescit. Hoc indicavit Philosophus 1. Periberm. c. ult. ajens: *Igitur esse, quod est, quando est, & non esse, quod non est, quando non est, necesse est. Sed non omne quod est, necesse est esse: nec quod non est, necesse est non esse.*

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

342. O B. 1. S. Augustinus lib. 11. confess. c. 20. revocat omnia tempora ad præsens, &c ait: *Præsens de præteritis memoria, præsens de præsentibus intuitus, præsens de futuris expectatio: ergo futuritio est aliquid præsens.* Conf. ex S. Anselmo Dialogo de veritate cap. II. ubi ait: *Non est vera oratio, quæ dicit futurum esse aliquid, nisi re ipsa sit aliquid futurum: neque aliquid est futurum, si non sit in summa veritate: ergo futuritio stat in summa veritate, sive DEO, vel ejus decreto.* Resp. diff. conf. futuritio extrinseca, vel impropter talis est præsens. conf. intrinseca, formalis, aut propriè talis, neg. conf. S. Augustinus, ut ex sequentibus patet, negat, præterita, & futura existere tunc per statum, quando dicuntur præterita, vel futura: & dein querit, an non in aliquo sensu possint dici præsentia: assert autem modum in objectione allatum, qui tamen impropus est,

Uti.

Uique enim memoria non est præteritis, nec exspectatio futuris intrinseca; unde ipse S. Doctor addit, nec hac ratione sibi satisfactum: & tandem solum petit, sibi concedi, nec prærita, nec futura esse, intellige, per statum. Quando autem idem S. Doctor lib. eodem cap. 18. ait, foris non videri futura, sed tantum causas eorum præsentes, ibi, ut observat Ruiz de scientia DEI disp. 29. sec. 2. n. 2. nihil decidit, sed tantum questionem proponit, nec resolvit, sed à DEO explicationem petit. Ad confirm. resp. S. Anselmus loc. cit. vult probare, dari aliquam summam veritatem, qua deficiente nulla detur veritas inferior creata; quia hæc debet esse participatio superioris: & verba ejus ad summum probant, in veritate summa dari aliquam futuritionem extrinsecam, quæ sit causa futuritionis intrinseca: sic etiam eodem modo dicit: ideo est aliquid præteritum, quia sic est in veritate summa: quin intrinseca præteritio rerum sit veritas Dei. In forma dist. conf. futuritio extrinseca stat in Deo. om. intrinseca. neg. conf.

343. Ob. 2. S. Thomas 1. part. quest. 16. art. 7. ad 3. ait: Illud, quod nunc est, ex eo futurum fuit, antequam esset; quia in causa sua erat, ut fieret: unde sublatâ causâ non erat futurum illud fieri: ergo futuritio stat in dispositione causarum, vel decreto DEI efficaci. Confirm. Idem Angelicus quest. 12. de veritate art. 10. ad 12. ait. Causæ superiores, quæ sunt rerum rationes in Divina praescientia, nunquam deficiunt ab impletione suorum effectuum, sicut deficiunt causæ inferiores, & ideo in causis superioribus cognoscuntur rerum eventus absolute: sed in inferioribus non nisi sub conditione: ergo futuritio rerum potest stare saltem in dispositione causæ primæ: & quando hic S. Doctor negat, futurum cognosci in causis, intelligi debet de causis secundis. Resp. dist. conf. aliqua futuritio causalis stat in decreto. conc. conf. formalis. neg. conf. Textus plus non probat, quam ablata futuritione causalib. etiam auferri formalem, quod non negamus. S. Thomas tantum ibi contendit, nullam veritatem creatam existere ab æterno, & sic nullam propositionem creatam de futuro esse ab æterno, quod etiam non negamus. Ad conf. dist. 1. part. conf. potest stare futuritio causalis. conc. formalis. neg. 1. p. conf. & nego etiam secundam; quia neque in causa prima, in quantum constituit actum primum proximum liberum creature, potest cognosci effectus; quia etiam ipsa causa prima, ut constituens illum actum primum, est indifferens.

344. Et hinc S. Doctor in 1. dist. 38. quest. 1. a. 5. exprelè tradit, causam primam, si influere debeat cum causa secunda contingente, vel libera, posse esse cum hujus defectu, hoc est, cum ea nil producente, & ab hac impediri ab effectu: sicut influxus solis potest impediri à dispositione arboris, ne in ipsa producat flores. Unde, licet ipsam causam primam vocet necessariam, non vult dicere, necessariò debere producere determinatum effectum, sed tantum esse necessariam ad posse; quia sine ipsa causa secunda nil potest: vel ad summum, necessariò producere aliquem effectum indeterminatè; sicut sol in arbore non producit determinatè flores, sed, vel ipsos, vel etiam ariditatem. Quare loco in objectione citato S. Doctor loquitur tantum de effectibus solidi causa primæ liberis, qui utique possunt prævideri in decreto efficaci, tanquam causa eorum

R.P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

superiore; quod sufficit ad intentum S. Doctoris, qui tantum vult probare, non omnem prophetiam esse conditionatam: sed aliquas etiam absolutas. Non tamen nego, posse etiam absolute prædicti effectus liberos; sed tantum nego, eos posse prædicti ex sola causa superiore immediata, requisita ad actum primum proximum; possunt enim prædicti, vel ex scientia visionis, vel ex prædefinitione, aut permissione effectus: quæ, vel non sunt causæ necessariò requisita, vel non sunt immediatae, de qua re inferius.

345. Ob. 3. Illud est futuritio rei, per quod distinguitur res à merè possibili: sed ab hoc distinguitur, per determinationem in causa ergo. Conf. Connexio inferens effectum secundum sufficit ad eum denominandum futurum: ergo est futuritio; sed hæc connexio vel maximè habetur à decreto, vel scientia DEI: ergo. Resp. dist. maj. est futuritio rei vel intrinseca, vel extrinseca. conc. maj. determinatè semper intrinseca. neg. maj. & om. min. neg. conf. Adverte autem, licet constitutivum sit semper distinctivum, non tamen distinctivum semper esse constitutivum; potest enim quis extrinseco signo distingui, e. g. vestes item Petrus & Paulus ab invicem; quia unus est cognitus, non autem alter. Ad conf. dist. ant. sufficit ad denominandum effectum extrinsecè futurum. conc. ant. intrinsecè futurum. neg. ant. & sub ead. dist. conc. vel neg. conf. om. dein illat. rursus sub ead. distinct. conc. vel nego ult. conf. Dixi: omitto illatum; quia videtur supponere, quod ea connexio semper requiratur ad omnem propositionem veram de futuro; cum tamen tantum requiratur ad veritatem propositionis de futuro necessario: imò ad veritatem qualiscunque propositionis de quoque futuro neque requiritur connexio subjecti cum prædicato, sed tantum convenientia. Vide Martinez contr. 3. disp. 4. sed. 3.

346. Ob. 4. Futuritio e. g. peccati crastini est denominatio realis: ergo est extrinseca peccato, quod nunc nihil est reale: ergo est datum DEI; quia aliud non est assignabile. Resp. dist. ant. est denominatio adæquatè realis. neg. ant. in adæquatè subd. est talis per statum. neg. ant. per ampliationem. conc. ant. & dist. 1. conf. est extrinseca peccato inadæquatè. conc. 1. conf. adæquatè. neg. 1. conf. & dein etiam secundam. Futuritio, ut jam supra dictum, dicit duo: negationem rei nunc: & hæc est extrinseca; existentiam cras: & hæc est intrinseca peccato, non quidem per statum, sed per ampliationem; sicut etiam est realis denominatio, non per statum; quia nequid realiter existit, sed per ampliationem; quia existet. Sic adverfarii solent respondere de præteritione peccati hesterni. Adde, videri impossibile, quod decretum DEI ratione sui, independenter à scientia media, si futuritio peccati; nam non esset purè permisivum (hoc enim se solo non infallibiliter inferret peccatum) prædeterminativum autem ad peccatum admitti non potest, ut pluribus infra dicemus.

347. Ob. 5. Futuritio e. g. Antichristi est præsens (nunc enim dicitur futurus, & quando existet, non amplius dicetur futurus) sed nihil modò est præsens, nisi decretum DEI: ergo istud est futuritio Antichristi. Confirm. 1. Futuritio Antichristi datur ab æterno, & nihil datur ab æ-

terno præter decretum DEI: ergo. Conf. 2. Futuritio respectu aliquarum propositionum defuturo in sacris Scripturis habetur per aliquid præsens, e. g. futuritio eversionis urbis Ninives à Propheta prædicta habetur per decretum DEI præsens conditionatum evertendi urbem, nisi potentia agatur: ergo etiam futuritio aliarum rerum.

Resp. Loquendo de futuritione formalis (causalis enim non venit ad rem) dist. maj. est præsens per statum, neg. maj. per ampliationem, vel alienationem, conc. maj. & distincta proportionaliter, min. neg. conf. Prior pars, seu negatio rei nunc datur, propriè loquendo, per alienationem; quia negatio tantum existit per alienationem. Si autem cum quibusdam velis minus propriè loqui, mea pace dic, eam existere nunc per statum suo modo; sic autem futuritio existet de præsenti per statum denominative accepta, non autem quidditative; quia altera pars, scilicet existentia rei, non datur nunc per statum, sed per ampliationem, hoc est, dabitur. Eadem responsio sufficit ad confirmationem 1, nam futuritio tantum datur per alienationem ab æterno, vel tantum denominative, quatenus negatio suo modo existit ab æterno. Ad 2. confirm. Martinez controv. 3. disp. 4. sec. 1. dicit, illas propositiones non esse strictè de futuro, sed de præsenti; quia objectum earum est decretum præsens, quod præcipue Propheta annunciat. Qui reducunt ad propositiones de futuro, dicunt, futuritionem conditionatam eversionis esse objectum earum propositionum: quæ tamen futuritio, à qua scientia videatur, inferius est decernendum.

348. Dices 1. Si non dantur omnes partes nunc per statum, neque totum datur: sed non dantur per statum nunc omnes partes futuritionis: ergo prob. maj. Totum, & omnes partes sunt id. m. ergo. Resp. dist. ma. non datur totum denominative. neg. ma. non datur quidditative. conc. ma. & conc. min. sub eadem dist. conc. & neg. conseq. Eodem modo dist. etiam prob. Hoc debet dici in omnibus denominationibus successivis: quomodo enim alias poterit dici, dari nunc annus 29. mensis Januarius &c.

Dices 2. Ergo etiam, quando Antichristus existet, poterit dici futurus; quia dabitur una pars hujus denominationis, scilicet existentia, sicut nunc datur negatio. Imo, quando res est præterita, poterit dici futura; quia etiam, postquam transiit, datur ejus negatio. Resp. neg. illat. Ad dandam aliquam denominationem non sufficit qualibet pars, sed illa tantum, quam inspectâ naturâ denominationis ex communi notione requiri colligimus: atqui ex communi omnium notione futurum non dicitur id, cuius existentia nunc datur, sed cuius nunc datur negatio, & existentia postea. Sic etiam non dicitur futurum, cuius negatio datur post existentiam, sed debet dari ante; alias dicetur præteritum.

349. Ob. 6. Existentia Antichristi destruit futuritionem: ergo non constituit. prob. ant. Quando in fine mundi existet Antichristus, non amplius dabitur futuritio: ergo. Resp. dist. ant. existentia existens per statum destruit futuritionem. om. ant. existens per ampliationem. neg. ant.

& dist. conf. non constituit existentia existens per statum. om. conf. existens per ampliationem. neg. conf. quando enim datur existentia per statum, non amplius datur negatio, & consequenter non datur amplius futurum denominative: & quavis omittratur, dari aliquam adhuc partem futuritionis: tamen non amplius datur illa, quæ ex communi omnium notione requiritur ad futurum: sic etiam combusto ligno datur adhuc materia ligni, sed non lignum.

350. Ob. 7. Futurum non est aliquid mere possibile: sed non potest explicari, quid sit, nisi decretum DEI: ergo. Confirm. Futurum certum distinguitur à causalē, & dubio: sed per nil aliud, nisi per decretum DEI: ergo. Resp. dist. ma. futurum non est per statum aliquid mere possibile. neg. maj. non est per ampliationem, seu, non erit semper aliquid mere possibile. conc. maj. & neg. min. ac conf. Res adhuc tantum futura tam parum existit pro statu, quæcum aliquid mere possibile; quia autem aliquando existet, hinc per ampliationem dicitur, non esse mere possibile: quo in sensu ordinari de futuris loquimur. Ad conf. dist. maj. distinguitur intrinsecè futurum certum à dubio, si utrumq; verè futurum est. neg. maj. extrinsecè tantum conc. maj. & dist. proportionaliter min. neg. conf. Certum, dubium, causalē non sunt denominations rebus intrinsecæ, sed derivantur à nostris cognitionibus, aut certis, aut dubiis &c. unde res, quæ reverè futura est, quavis de hoc mihi non constet, sed dubitem, non differt ab alia, de qua mihi certum est, eam esse futuram. Si autem res futura non est, quavis putem, eam futuram esse, differt ab alia reverè futura per existentiam postea, quæ altera habebit, non autem ista.

351. Ob. 8. Peccatum crastinum dicitur nunc possibile ab omnipotencia DEI: ergo etiam dicitur nunc futurum à voluntate, vel decreto DEI. Confr. 1. Futurum independenter à decreto DEI nunc nihil est: ergo non potest esse verificativum propositionis: ergo debet hoc constitui in decreto DEI. Confr. 2. Juxta nos non potest explicari, an futuritio sit ante, vel post decretum DEI: hoc debet explicari: ergo. Resp. dist. ant. dicitur possibile extrinsecè, & causaliter. conc. ant. intrinsecè, & formaliter. neg. ant. dein, om. ss. etiam ant. neg. conf. ex dictis num. 346. Ad 1. confirm. Si futurum nihil est, decretum DEI nihil decernit, & in nihil tendit. In forma dist. iterum per statum, & ampliationem. Ad 2. confirm. neg. maj. & dico, quod futuritio absoluta cujuslibet rei sit post decretum DEI; quia, nisi DEUS vellet concurrere, vel saltet suum concursum permettere: nulla creatura potest agere: adeoque nihil potest esse futurum.

ARTICULUS III.

An, & quomodo DEUS videat absolute futura.

352. Dico 1. DEUS infallibiliter cognoscit ab æterno omnia absolute futura. Conclusio est de fide. Probatur ex Scripturis, & pp. Eccles. 23. v. 29. dicitur: Domino enim DEO, antequam crearentur, omnia sunt agita. & c. 39. v. 24. Opera omnis carnis coram illo

illo, & non est quidquam absconditum ab oculi ejus. A seculo usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu ejus. Psal. 138. v. 3. Intellexisti cogitationes meas de longe. & v. 4. Omnes vias meas prævidisti. v. 5. Tu cognovisti omnia, novissima, & antiqua. Sap. 8. v. 8. Signa, & monstra fecit, antequam fiant, & eventus temporum, & seculorum. Ex Patribus passim idem tradentibus sufficiat Tertullianus, & Augustinus. Prior l. 2. contra Marcionem cap. 5. ait: *De Præscientia* verò quid dicam, quæ tantos habet testes, quantos fecit Prophetae. Alter lib. 5. de civit. DEI c. 4. Nam & confiteri DEUM, & negare præscire futurorum, avertissera insania est. videatur Didacus Ruiz de Montoya de præscientia DEI disp. 22.

353. Prob. conclusio ratione. Clarum est, quod cognoscere futura sit perfectio absque ultra imperfectione: econtra ea nescire sit imperfectione: ergo DEUS debet ea præscire. Confir. 1. In humanis ille gubernator censetur imperfectior; qui pauciora futura prævidet: & perfectior, qui plura: ergo, cum DEUS sit gubernator universi totius perfectissimus, debet omnia in universo futura præscire. Confir. 2. Quidquid DEUS cognoscit, ab æterno cognoscit: atqui cognoscit saltem nunc præsentia, quæ vel cuiuslibet homo cognoscit: ergo cognoscit ab æterno, quando adhuc sunt futura.

Nota hic, SS. PP. aliquando dicere, respectu DEI nil esse futurum, ex quo videtur inferri, eum non cognoscere futura: at plus non volunt, quam 1. nil esse præteritum, aut futurum in ipso DEO. 2. nil esse futurum DEO, sicut nobis, quibus futura fiunt præsentia per mutationem etiam nostram; quia durationes nostra sunt successivæ, & nos etiam ex parte nostra non sumus omnibus præsentes sine nostra mutatione: sicut tamen DEUS ratione æternitatis suæ absque ulla sui mutatione, quantum est ex se, omnibus præsens est. Noster autem sensus, in quo præcise dicimus, ideo esse aliqua futura respectu DEI; quia ipse ante illa jam existit, negari non potest.

354. Dico 2. DEUS cognoscit absolute futura in se ipsis. Non nego, DEUM posse, saltem aliquando, aliqua futura cognoscere in causis necessariis, vel in suo decreto, vel in complexo ex decreto, & scientia media, de quo hic non dispuo; sed abstrahendo ab aliis modis cognoscendi, hunc modum, cognoscendi nempe futura in se ipsis, positivè defendo. Conclusio hæc est S. Thomæ, & nostrorum, itemque, saltem teste Martinez contr. 3. disp. 6. sec. 2. Nominalium, & Scotistarum, (quamvis de Scotistis fors univer- saliter non sit verum) contra Thomistas. Prob. 1. autoritate Angelici, & textibus num. 336, & 339. cit. insuper idem in 1. dist. 38. quest. 1. art. 5. ad 3. ait: *Actus Divine cognitionis transt supra contingens, etiam si futurum sit nunc, sicut transi viuis nostrarum supra ipsum, dum est. Similia habet ad 4. & ad 6.*

Iterum ad 7. dicit. *DEUS non tantum cognoscit ea, que sunt nobis præsentia, sed que sunt nobis præterita, & futura, supra quæ tamen omnia intuitus Divinus cadit, secundum quod suis temporibus præsentia sunt.* Et art. 4. ejusdem questionis in corp. sic habet: *Omnia ergo illa, que habent esse in sua natura, secundum quodcumque tempus DEUS ab æterno scivit, & apprehendendo naturam ipsorum, ut videndo ea esse non tantum in co-*

gnitione sua, vel potentia alicuius cause, sed etiam in esse nature, quod patet; quia constat, quod re existente cognoscit DEUS ipsum esse, quod habet in propria natura. Si autem ab æterno non cognovisset, nisi esse ejus, quod est in cognitione, vel in potentia cause, cognitione sua proficeret per temporum successionem: quibus ultimis verbis continetur ratio efficax scilicet, quod, cum scientia DEI immutabilis, & imperfectibilis sit, debeat, quæ semel cognoscit, & prout ea cognoscit, semper cognoscere: adeoque, cum nunc cognoscat præsentia in se ipsis (nisi velimus ei negare scientiam, quam homini concedimus) debeat ea etiam in se ipsis cognoscere pro tempore, quo adhuc erant futura.

355. Probatur conclusio adhuc alia ratione. Futura contingentia habent ab æterno determinatam veritatem in se ipsis, secundum quam præsciri possunt: ergo secundum hanc præscientiam a DEO in se ipsis, cons. non neg. ant. prob. Ex duabus contradictoriis sive de præterito, sive de præsenti, sive de futuro (est enim pars ratio) non potest utrumque esse falsum, sed unum est necessariò verum: ergo ex his duobus: *Petrus cras vivet: Petrus cras non vivet: unum est necessariò verum: cumque insuper in statu physico, vel reali nihil possit esse indeterminatum, unum ex illis debet à parte rei habere determinatam veritatem: ergo. Confirm. Quidquid est, quantumvis contingens, ex suppositione, quod sit, determinatè, & necessariò est, ut fatentur omnes cum Philosopho cit. num. 341: ergo etiam futurum ex suppositione, quod sit futurum, necessariò, & determinatè futurum est pro sua temporis differentia: sed quidquid est, ea ratione, qua est, etiam à DEO cognoscibile est: ergo.*

ARTICULUS IV.

Solvitur objectio primaria contra primam conclusionem.

356. O B. Præscientia DEI esset necessariò vera, & æterna: ergo omnia necessariò fierent, prout DEUS præscivisset, & nihil fieret liberè: hoc admitti non potest: ergo nec præscientia. prob. cons. Si res non fierent necessariò, tunc vel præscientia possit falsificari, vel mutari, vel tolli, vel impediari: nihil horum dici potest: ergo. prob. min. Non primum; quia præscientia est necessariò vera: non secundum; quia est immutabilis: non tertium ex eodem capite: non quartum; quia, quod est ab æterno, non potest impediari ab aliquo primum existente in tempore; alias Antichristus possit impediare homicidium Caini: ergo. Resp. dist. ant. præscientia DEI esset necessariò vera necessitate antecedente. neg. ant. consequente, quæ non tollit libertatem. conc. ant. & neg. cons. ad prob. neg. min. & dico, quod possit impediari, ad prob. dist. ill. quod est ab æterno, non potest impediari ab aliquo existente in tempore, si istud non jam objective exstat ab æterno, & illud æternum non connectatur cum hoc existente in tempore. conc. ant. fecus. neg. ant. & cons. Ex hoc autem non sequitur, quod Antichristus possit impediare homicidium Caini; quia hoc non habet connexionem cum

cum existentia Antichristi: at poterit Antichristus impedire prædictionem peccatorum ab eo patrandorum, sicut & præscientiam eorundem.

357. Dices 1. DEUS jam scit, Antichristum peccaturum, & Antichristus potest tamen juxta nos non peccare: ergo potest falsificare scientiam DEI. prob. cons. Bona est consequentia: DEUS scit me peccare, & ego non pecco: ergo ego falsifico scientiam DEI: ergo etiam ista est bona: DEUS scit me peccare, & ego possum non peccare: ergo possum falsificare scientiam DEI. Resp. neg. cons. quia Antichristus non potest facere sensum compositum, sed tantum divisum: neque potest tollere scientiam, sed tantum impediare. Ad prob. conc. ant. neg. conf. quia illæ duas propositiones 1mi antecedentis dicunt sensum compositum, adeoque legitima est consequentia: at propositiones 2di antecedentis dicunt tantum sensum divisum (alias non essent verae), adeoque non infertur consequentia. Verum est, quod priores etiam duas propositiones sint falsæ, adeoque & consequens materialiter sumptum sit falsum: quia autem supponuntur ut veræ, consequentia saltem est formaliter bona. At in 2. enthememate, cum propositiones sumantur ut re-aliter vera, adeoque in sensu diviso, consequens & materialiter, & formaliter falsum est.

358. Jam autem, quod æternum possit impediri ab existente in tempore, debet intelligi, non ex suppositione, quod jam existat; (hoc enim esset tolli, non impediiri; quia impidiere est facere, ne unquam detur) sed sic, quod ens physicè existens in tempore possit facere, ne alterum ab æterno extitisset: sic, si Judas non peccasset, DEUS ab æterno non habuisset præscientiam de ejus peccato. Notandum autem est, quod etiam peccatum Judæ jam extiterit objec-tivè ab æterno, hoc est, ab æterno fuerit cognoscibile tanquam futurum suo tempore, & sic suo modo fuerit præsuppositum ad præscientiam Divinam: ergo potest intelligi, quod, si illa futurito peccati non fuisset, præscientia, quam DEUS modò habet, impedita fuisset, & DEUS aliam habuisset.

Notandum ulterius, scientiam DEI impediiri, vel determinari, non tam ratione existentiaz physicæ, actualiter jam existentis, quam ratione existentiaz objectivæ, seu ratione cognoscibilitatis obiecti, quæ jam, ut dictum, suo modo datur ab æterno: unde præscientia DEI est impeditibilis ab aliquo physicè existente in tempore, non ut actualiter jam existente (nec enim actualis existentia debet dari, quando datur impeditus) sed ut existente objectivè, quæ existentiam jam habet ab æterno: & sic impenitentia Judæ non actualiter, sed objectivè existens, impedivit præscientiam de ejus salute: quod si illa futura non fuisset, adeoque non fuisset objectivè existens, seu cognoscibilis ab æterno, DEUS habuisset præscientiam aliam de ejus salute.

359. Dices 2. Si præscientia DEI daretur, ea esset causa futurorum: ergo tolleret libertatem. ant. prob. ex S. August. lib. 6. de Trinit. cap. 10. sic dicentes: Non enim hæc, quæ creata sunt, ideo sciuntur à DEO, quia facta sunt: ac non potius ideo facta sunt, vel mutabilia, quia immutabiliter à DEO sciuntur. & lib. 15. de Trinit. cap. 13. Quia ergo scivit, creavit; non quia creavit, sci-

vit; nec aliter ea scivit creata, quam creanda. Hæc objectio fuisus est deducenda; quia alii integrum hac de re questionem instituunt. Recolendum itaque 1. scientiam DEI dividi in scientiam simplicis intelligentiæ, & scientiam visionis. Secundò recolendum, aliquando omnem scientiam DEI, etiam simplicis intelligentiæ, visionem appellari. ita expressè Angelicus quest. 2. de veritate art. 9. ad 3. scribit: Nihil prohibet aliquando omnem scientiam Divinam visionem dici: aliquando verò solum illam, præteriorum, presentium, & futurorum. Et hæc est stricta acceptio scientiæ visionis. 3. Scientiam artificis, qua dirigitur ad opus faciendum, quæque est ipsa ars, non esse visionem operis jam facti, sed tantum factibilis; ridiculus enim esset artifex, qui, cum sciret, vel videret opus jam factum, veller illud primum dependenter ab hac sua scientia, vel visione facere.

360. Jam verò, quod scientia visionis, strictè dicta, præsupponat opus jam factum, vel futurum jam futurum, pro priori ad scientiam, constanter docent SS. PP. afferentes, non idè res fieri; quia à DEO præciuntur, sed idè præsciri; quia fiunt, aut futuræ sunt. Sic S. Justinus M. lib. questionum Christianis à gentibus postularum quest. 58, ait: Nec causa est ejus, quod futurum est, prænotio, sed quod futurum est, causa est prænotionis; neque enim prænotionem sequitur, quod futurum est, sed quod futurum est, prænotio. Origenes lib. 7. in cap. 8. ad Rom. v. 29. Non propterea erit aliquid; quia id scit DEUS futurum: sed quia futurum est, scitur à DEO, antequam fiat. S. Hieronymus in cap. 26. Jerem. ad verba: Noli subtrahere &c. Non enim ex eo, quod DEUS scit futurum aliquid, idcirco futurum est: sed, quia futurum est, Dominus novit, quasi præcious futurorum. S. Augustinus lib. 5. de civitate DEI cap. 10. Neque enim idè peccat homo; quia DEUS illum peccatum præscivit. Inio idè non dubitatur ipsum peccare, cum peccat; quia ille, cuius præscientia falli non potest, non fatum, non fortunam, non aliquid aliud, sed ipsum peccatum esse præscivit, qui si nolit, utique non peccat. Sed si peccare voluerit, etiam hoc ille præscivit.

Nec dicas, S. Augustinum tantum dicere, præscientiam non esse causam peccatorum, esse tamen causam bonorum operum; nam S. Augustinus exemplo præscientiæ de peccato vult probare, quod præscientia non tollat libertatem in ordine ad opera bona, ad quæ nos leges obligant: & ad preces, de quibus immediatè autem meminit: foret autem argumentatio indignata tanto Doctore, si rationem afferret, quam non existimatæset quadrare præcipua parti materiæ, de qua ex professo agebat. videatur Ruiz de Montoya de scientia DEI disp. 33. sect. 3. & sect. 4. ubi adducit plurimorum adhuc SS. PP. textus pro nostra sententia.

361. Nunc in forma neg. ant. intellectum de scientia visionis. strictè dicta, & quidem formaliter accepta, sicut & de causa, immediatè & per se constitutive actum primum proximum: (an enim scientia visionis realiter, & virtualiter identificetur decreto DEI, quod est causa, constituens actum primum remotum (ex quo capite dein salvatur libertas actus 2. di) difficultas est, inferius decidenda, quando de virtuali indivisibilitate decreti

creti disp. 3. quest. 1. art. 5. agemus. SS. PP. non intelligendi sunt de scientia visionis, sed de scientia simplicis intelligentiae, quae scilicet rem non ostendit jam factam, sed factibilem, seu possibilem, & se habet sicut scientia artificis, seu ars artificis dirigens. Hinc etiam est, quod à S. Augustino lib. 6. de Trinit. c. 10. scientia DEI, quae est causa eorum, quae facta sunt, dicatur. *Ars quedam omnipotens, atque sapientis DEI: qui textus à S. Thoma q. 2. de veritate a. 12. in corp. citatur.* Verba Angelici sunt: *Praterea scientia DEI est quedam ars rerum creandarum, ut dicit Augustinus in sexto de Trinitate, quod Verbum est ars plena omnium rationum viventium: sed ars est causa artificiorum: ergo scientia DEI est causa rerum creatarum.* Unde etiam Angelicus tantum vult, scientiam simplicis intelligentiae, non vero scientiam visionis, strictè dictam, esse causam rerum.

Quæ mens Angelici ulterius patet 1. part. quest. 14. art. 8. in corp. ubi ait: *Dicendum, quod scientia DEI est causa rerum; sic enim scientia DEI se habet ad omnes res creatas, sicut scientia artificis se habet ad artificiata: scientia autem artificis est causa artificiorum, eo quod artifex operetur per suum intellectum.* Quod autem eodem art. ad 3. dicat, res naturales esse medias inter scientiam DEI, & scientiam nostram, rectè dicit; quia nos non habemus scientiam de faciendis illis, sed tantum de factis. Idem S. Doctor eodem articulo in corp. docet, formam intelligibilem, seu scientiam se habere ad opposita, hoc est, esse impossibilem cum effectibus oppositis: quod iterum non convenit scientiae visionis strictè tali, quæ videt effectum determinatum; sed tantum scientiae simplicis intelligentiae, quæ videt possibilia contraria: estque indifferens ad existentiam effectus. Iterum eadem questione art. 9. ad 3. ait S. Doctor: *Non est in scientia DEI, ut illas sint: sed quod esse possint: quod utique refertur ad scientiam simplicis intelligentiae, quæ possibilia habet pro objecto.*

362. Dices ult. 1. Juxta S. Thomam scientia DEI, quæ est causa rerum, est libera: sed scientia simplicis intelligentiae est necessaria: ergo. Resp. dist. min. scientia ista est necessaria in representando, conc. min. in operando. neg. min. & conf. quia, ut in actu secundo influat suo modo directivè, non habet ex se necessariò, sed habet à libero decreto DEI, ut scilicet ars à voluntate artificis.

Dices iterum, Angelicus q. 2. de veritate a. 14. objicit sibi textum Origenis, citatum à nobis num. 360. & ad 1. respondet, Origenem tantum velle dicere, quod scientia DEI non sit causa inducens necessitatem in scito: per illud autem, quod dicat: ideo DEUM scire; quia futurum est, non importari causam essendi: sed tantum inferendi: Resp. hoc ipso ex S. Doctore debet negari, quod scientia visionis strictè dicta, & formaliter accepta, sit causa immediata per se effectus; nam sic inferret necessitatem. Dein Angelicus 1. p. q. 14. a. 8. ubi eadem sibi objectionem facit, exponit Origenem de scientia DEI purè speculativè tali, & praescindendo ab adjuncta voluntate Divina, sine qua non causat; nam non causat, nisi scientia approbationis, seu complexum ex decreto, & scientia: neque tamen hæc causat id, quod DEUS scit jam existens: sed aliquid subsequens.

Dices 3. Neque scientia simplicis intelligentiae causat sine decreto. Resp. de hac Origenem non loqui; quia est clarum, hanc non scire futura ut futura, de quibus tamen Origenes loquitur. Quando autem Angelicus docet, futura importare solùm necessitatem inferendi, seu consequentia, non verò causam essendi, seu consequentis, respectu scientiae Divinae: excludit tantum à futuris rationem causæ physicæ influentis respectu scientiae Divinae; quod patet ex cit. quest. 2. de veritate art. 14. in corp. ubi probat, futura non posse causare scientiam DEI, ex eo, quod temporalia non possint causare æternum, & quia (ut ait) in DEO nihil est causatum; cùm ipse sit, quidquid habet. --- è converso scientia nostra causata est à rebus, in quantum scilicet eam à rebus accipimus. Unde necessitatem consequentiae non sumit strictè pro sola illatione logica, qua etiam ex effectu infertur causa, seu prius exposterior: sed pro omni illatione, etiam ex causa saltem improprie dicta, sive, ut Magister Sententiarum l. 1. dist. 38. s. quid ex prædictis loquitur, ex causa, sine qua non, seu ex aliquo præsupposito, modo non sit causa physica.

363. Dices 4. S. August. lib. 15. de Trinit. c. 13. ait: *Nec aliter ea scivit creata, quam creanda, sed creata non videntur per scientiam simplicis intelligentiae: ergo non loquitur de ista.* Confirm. 1. ex Gonet. Scientia non potest esse causa rerum, quas non videt: sed scientia simplicis intelligentiae non videt absolutè futura: ergo. maj. videtur clara, min. prob. Scientia simplicis intelligentiae definitur à Theologis cognitio eorum, quæ nec sunt, nec fuerunt, nec erunt. Et sic etiam loquitur S. Thomas 1. part. quest. 14. art. 9. in corp. dicens: *Quedam enim, licet non sunt nunc in actu, tamen vel fuerunt, vel erunt: & omnia ista dicitur DEUS scire scientia visionis.* & paulò post: *Quedam verò sunt, que sunt in potentia DEI, vel creature, que tamen nec sunt, nec erunt, neque fuerunt: & respectu horum non dicitur habere scientiam visionis, sed simplicis intelligentiae.* Confirm. 2. S. August. lib. de bono perseverantie cap. 17. sub finem ait, dona DEI (per quæ intelligit nostros actus bonos) non praesciri, nisi detur prædestinationis: & hinc dari predestinationem; quia datur præscientia: ergo non videntur isti actus boni absolutè futuri in seipsis, sed tantum in decreto.

Resp. neg. min. Non quidem videntur ut jam creata, seu facta, sed ut possibilia: sicut scilicet suèrè visa, antequam crearentur. Attentè legenti utrumque locum citatum num. 359. cùm contextu, clarè patebit, quod S. Augustinus tantum velit, DEUM nunquam acquirere notitiam novam, sed, quidquid scit, ab æternio scivisse: nec ideo cognoscere creata; quia sunt, hoc est, nunc existunt: sed ea jam cognita fuisse, antequam existerent, quod libentissime concedimus. Unde videtur mihi loqui de scientia generice accepta, & in cursu descendere ad species: & aliquando loqui de scientia visionis, ut, cùm dicit, praescire DEUM nostras preces, & an sit exauditurus eas: aliquando de scientia simplicis intelligentiae, ut, cùm dicit, res esse ideo; quia DEUS eas novit; nam aliàs sibi contradiceret loc. cit. num. 360.

364. Tandem Ruiz de Montoya de scientia DEI disp. 33. sect. 3. num. 21. afferit, posse dici cum

cum Magistro Sententiarum l. l. q. 38. s. quid ex predictis &c. S. Augustinum intelligendum, non de scientia qualicunque, sed de scientia approbationis (de qua num. 283.) quæ est complexum ex scientia, & decreto Divino, quod decretum est aliqua causa remota actuum, saltem bonorum; adeoque illud complexum etiam est causa. Hinc futura ideo sunt; quia à D. O. sciente approbantur, vel decernuntur: non autem ideo pro priori decernuntur; quia sunt: & in hoc saltem complexo, tanquam in aliquo priori, possunt videri absolute futura: qua ratione aliquando melius videtur salvari, quomodo scientia, qua præscientia dici possit, sit causa futurorum. Sed hujus solutionis intelligentia clara supponit multa infra exponenda. Interim sufficit responsio prior, juxta quam scientia simplicis intelligentia, sicut potest dici scientia visionis ex num. 359. ita potest etiam dici aliquando præscientia, seu scientia prævia.

Ad 1. conf. om. maj. dist. min. scientia simplicis intelligentia non videt futura sub ratione futurorum. conc. mi. sub ratione possibilium. neg. mi. & conf. ad prob. neg. ant. aliam definitiōnem dedimus num. 283. Angelicus autem plus non dicit, quād quād purē possibilia non sint objectum scientia visionis strictè talis: non autem, quād existentia, vel futura omnino non sint objectum simplicis intelligentia, ne quidem, si considerentur ut possibilia. Ad 2. conf. neg. cons. S. Doctor ibi tantum vult, dari connexionem inter ista duo, quād scilicet actus absolute futuri sint præsciti, & prædestinati; nam intentum ejus est probare, actus illos, præfertim primum & initialem fidei, & ultimum, seu completivum perseverantia, debere prædestinari, & vi prædestinationis gratuitæ à DEO tanquam sua dona prævideri: unde ait, quād, si actus illi non sint ita prædestinati, etiam non præsciantur: quod verum est, in hac præfertim providentia, in qua nullus actus bonus absolutè elicitur, qui non prius fit prædefinitus, seu prædestinatus: consequenter etiam nullus ante prædestinationem eliciendus prævidetur. Ex hoc autem non sequitur, quād, quando actus prædestinatus est, tantum in prædestinatione videri possit, & non alio modo, seu etiam in seipso; quia & in seipso, & simul etiam in prædestinatione videri potest.

365. Dices & S. Gregorius lib. 20. moral. c. 23. ait. Nam & quæque sunt, non ab æternitate ejus ideo videntur; quia sunt: sed ideo sunt, quia videntur. & lib. 32. cap. 6. Non existentia videndo creat: existentia videndo continet. Resp. S. Gregorius hos textus proslus incidenter ponere. Primo loco ejus intentum est probare, nihil respectu DEI esse præteritum, aut futurum, sed omnia esse præsentia; hinc recte Vasquezum, z. disp. 68. c. 6. num. 43. respondeat, S. Pontificem non negasse, ideo futura à DEO cognoscit; quia futura sunt, sed negasse, ideo cognoscit; quia præsentia sunt; cum physicè ab æterno non sint. Neque dicit S. Greg. ideo futura esse; quia cognoscuntur: sed ideo esse præsentia: quare loquitur de præsentia intentionaliter, cuius causa formalis est cognitio DEI; ideo enim sunt res intentionaliter prælentes; quia cognoscuntur.

Nec objicias, juxta nos S. Doctorem primò

sumere illud sunt pro physicè existunt: & secundò pro intentionaliter existunt; nam nisi secundo loco ita accipiatur, planè falsum est, creata esse ab æternitate; quia nihil est physicè ab æternitate: primo autem loco debet intelligi esse physicum, vel objectivum; alias etiam illud, quæque sunt, deberet intelligi intentionaliter, quod videtur non esse ad mentem S. Patris. Addo, nemini debere videri ineptam hanc transpositionem ab uno statu ad alium; cùm in comparatione æternitatis cum temporalibus sèpe similes explicaciones fieri soleant, vel debeant.

Altero loco agit S. Pater de eo, quomodo DEUS recordari possit, cùm respectu ipsius nihil sit præteritum, nihil absens: sed omnia ipsi semper præsto sint: & subjungit textum objectum tunc ulla alia probatione, vel explicatione, qui tamen non potest accipi literaliter; nam videndo non creat DEUS, cùm dudum ante creationem omnia videat: sed nec propriè ea continet videndo, nisi intentionaliter: quare metaphorice iterum exponi potest de existentia intentionaliter, quatenus rebus, physicè non existentibus, confert visione, tanquam creatione metaphorica, esse intentionale: existentia autem, quæ continentur physicè ab immensitate, vel omnipotencia, per visionem continentur intentionaliter. Hic sensus videtur etiam posse colligi ex aliis verbis ibidem positis: Omne quod est, per hoc illi præsto est, quād in ipso est: nihil enim creatum existit in DEO formaliter: sed tantum, vel eminenter ratione omnipotentia, de qua S. Gregorius non loquitur, vel intentionaliter ratione scientiæ.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones contra secundam conclusionem.

366. O B. 1. Aristoteles i. per b. c. 6. & S. Thomas in eundē lect. 13. docent, neutrā propositionem ex contradictionis de futuris contingentibus habere determinatam veritatem: ergo DEUS non potest futura contingentia cognoscere in se ipsis. Resp. dist. ant. docent, neutrā habere determinatam veritatem in causis. conc. ant. in se ipsis. subdist. per statum, & adæquatè, seu concretivè existentem. conc. ant. per ampliationem, vel denominativè existentem. neg. ant. & cons. Textum Aristotelis totum quantum refert S. Thomas lect. citata s. sed quād non potest, quem pro more sati oblicurum ibidem exponit, atque ait, aliquid esse verum hoc modo, quo est: & addit, futurum non esse: ex quo infert, illud nec verum esse: quod tantum intelligi potest sic, ut non habeat veritatem actu existentem, & quidem adæquatè sumptam; nam inadæquatè, seu denominativè sumpta veritas, quæ consistit in ipsa propositione nunc existente, actu de præsenti datur: & neque nos dicimus, in hoc sensu propositiones de futuro habere determinatam veritatem adæquatè per statum, sed solum secundum partem, scilicet secundum cognitionem; nam secundum alteram partem, scilicet secundum objectum habent eam tantum per ampliationem. Sic Aristotelem ex-

ponunt etiam Capreolus, dictus Pater Thomistorum, cum aliis gravissimis viris apud Martinez controver. 3. disp. 3. sec. 4.

367. Affer deinde S. Thomas aliam existentiam futurorum de praesenti, scilicet existentiam in suis causis: & quia haec existentia in causis contingentibus non est determinata; insuper etiam (ut paulo ante dictum ex S. Thoma) aliquid est verum eo modo, quo existit, hinc futura, adeoque etiam propositiones de illis, non habent determinatam veritatem in causis. Sed & hoc concedimus; quia plus non significat, quam causas, in se praeclara, & quantum ad naturam suam spectatas, non esse determinatas, sed indifferentes ad effectum, adeo, ut inspicio praeclara ipsas, non possit in iis videri effectus. Si velles dicere, etiam has propositiones: Causa producet effectum: Causa non producet effectum: esse contradictiones, adeoque unam determinatam esse veram. Resp. hanc determinationem non provenire ex sola natura causa, quae ad neutrum ex his determinata per se est; sed aliunde, sive ab extrinseco, sive ab intrinseco determinatur: quod non impedit, quo minus causa in se, & ex se sit indeterminata. Nota, has propositiones non dicere solas causas, sed etiam consignificare ipsos effectus: & habere eundem sensum, ac si positivè ita porentur: Effectus producetur à causa: effectus non producetur à causa: unde determinatio ad veritatem non est à causa, sed ab effectu, qui in seipso videtur, ut per causam ex natura sua indifferentem producendus.

368. Dices. Si haec propositiones sunt determinatae verae, non sunt contingenter verae: hoc est contra nos: ergo prob. ma. Non sunt indifferenter verae: ergo nec contingenter. Resp. dist. maj. si haec propositiones sunt determinatae verae determinatione, seu necessitate antecedenti, conc. ma. si tantum determinatione, seu necessitate consequenti, neg. maj. & dist. sic min. neg. conf. ad prob. dist. eodem modo ant. non sunt indifferenter verae indifferencia antecedenti, neg. ant. consequenti, conc. ant. & neg. conf. Necessitas aut determinatio antecedens, non autem consequens, opponitur contingentiae ex num. 341. determinatio autem antecedens est determinatio in causa necessaria, quae non datur circa futura contingentia. determinatio consequens est determinatio in se ipso, sive ex suppositione rei ipsius, qua posita non potest res simul non esse. Unde res dicitur determinata existere per actualem suam existentiam: & contingens, seu indifferens esse per impossibilitatem cum existentia, vel non existentia ratione causarum indifferenter.

Si quaras, per quid causa indifferens ad agendum fiat determinata. Resp. formaliter fieri per ipsum effectum, seu actionem productivam; haec enim est forma determinatae denominans agentem: efficienter autem, seu in genere physico fieri determinatam, vel à natura sua, aut à principio necessitate: vel, si sit agens liberum, à se ipso, per suam virtutem electivam se determinante.

369. Ob. 2. Si propositiones de futuro contingente essent determinatae verae, vel falsae, ideo essent; quia contradictionia non possunt simul esse vera, vel falsa: haec ratio nihil probat: ergo. prob. min. Contradictio non magis

determinat ad veritatem unitis partis, quam alterius: sed tantum indeterminate, & confusa ad alterutram: ergo haec ratio nihil probat. Resp. dist. maj. ideo, tanquam ob rationem adaequatam, neg. maj. tanquam ob rationem inadaequatam. conc. maj. & dist. min. haec ratio sola nihil probat. conc. min. adjuncta alia ratione, neg. min. & conf. ad prob. min. conc. ant. neg. conf. Ex vi contradictionis tantum inferimus, aliquam propositionem debere esse veram: dein addimus, in statu reali non posse dari suspensionem utriusque, adeoque aliquam debere esse determinatam veram, seu futuram, quam, licet nos saepe non cognoscamus, DEUS tamen cognoscit.

Dices 1. Haec proposition: Necesse est, alteram ex contradictioniis de futuris contingentibus esse veram: vera est, quamvis veritas in neutrā determinatam cadat: ergo etiam haec proposition: Aliqua ex illis contradictioniis est determinatam vera: vera esse potest, quamvis in neutrā veritas determinatam cadat. Resp. retorquendo argumentum in propositionibus de praesenti: Necesse est Petrum nunc sedere, vel non sedere. & Petrus nunc sedet: Petrus nunc non sedet. In forma neg. conf. & paritatem. Summulista nōrunt, propositionem primam esse in suppositione confusa; quia significatur necessitas, cui possunt subvenire plures causae: alteram vero esse in suppositione disjunctiva, in qua debet praedicatum de aliquo determinato verificari.

370. Dices 2. Ergo una proposition est necessario vera: hoc non potest admitti: ergo. prob. illatum ex Geronio disp. 4. de scientia DEI art. 4. §. 4. num. 120. Quod futurum est ex vi oppositionis contradictionis est necessario futurum; quia haec oppositio est causa necessaria: sed una proposition est futura vera ex vi dicta oppositionis: ergo. Resp. neg. illatum, ad prob. dist. maj. quod est determinatam futurum propter illam oppositionem, tanquam rationem adaequatam. conc. maj. quod est tantum indeterminate futurum propter illam oppositionem, tanquam rationem inadaequatam. neg. maj. & dist. sic. min. neg. conf. ratio responsionis habetur ex num. 369. Necesse est quidem, unam determinatam esse veram: sed unam prae alia veram esse, est tantum contingens.

Dices 3. Antecedenter ad decretum DEI jam datum necessitas, ut non utraque ex contradictioniis sit falsa: ergo debet una esse vera antecedenter ad decretum DEI: hoc est contra dicta num. 351. Resp. retorquo argum. in propositionibus de praesenti: Petrus sedet nunc; Petrus non sedet nunc: quia sunt contradictioniæ eodem modo ante decretum DEI: intellige prioritate praecliva, seu præscindendo à decreto. In forma dist. conf. una indeterminate, & confusa sumpta. conc. conf. determinatae sumpta. neg. conf.

371. Dices 4. Etiam ante decretum DEI non potest aliquid indeterminatum dari à parte rei. Resp. ante decretum DEI non potest quidquam ex contingentibus à parte rei existere, aut futurum esse. Hinc ex duabus propositionibus contradictioniis de contingenter futuro nulla est contingenter vera. Si ulterius urgeas, non posse utramque, vel neutrā esse veram. Resp. antecedenter ad decretum veram esse propositionem negativam, non tamen contingenter, sed necessario; quia necessarium est, ut antecedenter ad

decre-

decretum DEI Petrus non sedeat, & Antichristus non sit peccatarius. Hinc etiam ista propositio: *Antecedenter ad decretum DEI Antichristus non peccabit contingenter*: est necessario vera: & negatur in ea non tantum peccatum, verum etiam contingentia. Sed neque admittitur, quod in quocunque signo rationis aliqua ex contradictoriis sit determinate contingenter vera.

Hoc tamen verum est, quod antecedenter ad decretum DEI detur necessitas, ut pro signo posteriori una ex duabus contradictoriis sit determinate contingenter vera: at pari ratione datur etiam necessitas, ut DEUS ponat aliquid decretum, sive decernens, sive permittens existentiam objecti affirmati, vel eam excludens: nisi tamen velis, posse aliquid excludere a DEO per puram omissionem liberam, de quo hic non dispuo; si enim hoc fieri possit, tunc antecedenter ad exercitium positivum libertatis Divinæ, attamen post exercitium negativum, posset aliquid absolute esse non futurum, & consequenter etiam aliqua ex contradictoriis, scilicet negativa, esse contingenter vera: nihil tamen posset post puram omissionem esse futurum; quia non potest dari libertas creata, nisi DEUS eam positivè velit producere; cum omnipotencia Divina non producat effectus DEO liberos, nisi a voluntate DEI determinetur. Posito autem decreto, una ex contradictoriis est vera, altera falsa pro quolibet instanti reali; quia sicut pro nullo instanti reali potest dari suspensio omnis exercitii liberi Divini, ut DEUS neque velit, neque permettit, neque impedit effectum: sic etiam pro nullo instanti reali potest dari status indeterminationis effectus. Unde etiam, quando dicitur: *antecedenter ad decretum*, non intelligitur status realis in aliquo tempore, sed tantum status præcisivus, in quo res antecedenter consideratur in statu possibilis, & indifferentia ad existendum, vel non existendum: & nondum consideratur ut habens pro suo tempore causas, à quibus producatur, & per quas extrinsecè, atque causaliter futura sit, de qua re fuse agit Martinez de DEO scientie controv. 2. disp. 2. sec. 2.

Dices 5. Ex hoc sequitur, quod determinatio ad veritatem propositionis ultimò stet in decreto DEI. Resp. dist. illat. quod stet determinatio formalis. neg. determinatio causalis, subdist. in propositionibus affirmantibus aliquid de effectibus causalium necessiarum. om. affirmantibus aliquid de effectibus causalium liberarum. neg. illat. Determinatio formalis stat in ipso effectu, vel ejus negatione. Determinatio causalis in causis necessariis potest transmitti, quod ultimò reducatur in DEUM, vel ejus decretum: at non in causis liberis; nam vel supponit dari decretum indifferentis: & hoc non trahit post se effectum, quamvis iste decretum presupponat: adeoque decretum est causa indifferentis, quæ non determinat: vel supponit decretum connexum cum effectu, & hoc est impedibile, jämque supponit saltem ut objectivè existentem, & a scientia media prævisam determinationem creaturæ, cui DEUS potest statu eligendi reliquit. Unde in decreto indifferenti solo non potest infallibiliter videri effectus futurus: in decreto autem conexo potest quidem videri: sed jam prius debuit videri in determinatione creaturæ, ut objectivè existente.

372. Ob. 3. Quilibet propositio de futuro contingente nunc est indifferens, ut sit vera, vel falsa: ergo nulla jam nunc est determinata vera. prob. ant. Sinunc non datur ablativum indifferentiae; tunc propositio est indifferens: sed hoc nunc non datur: ergo. prob. min. Ablativum indifferentiae est ipsum objectum futurum, vel ejus futuritio: sed neutrum nunc datur: ergo. Resp. dist. ant. est indifferens indifferentia intrinsecâ. conc. ant. indifferentia extrinsecâ neg. ant. & conf. ad prob. dist. maj. si non datur nunc ablativum per statum, & quidditativè neg. maj. si neque datur per ampliationem, vel alienationem, aut denominativè. conc. maj. & dist. sic min. neg. conf. ad prob. min. conc. maj. dist. min. ut suprà. & neg. conf. Indifferentia intrinseca propositionis stat in hoc, quod propositio sit talis nature, ut ipsa ex se non exigat potius dari, quam non dari objectum: sicut murus ex sua natura non exigit, esse potius albus, quam ruber: & hæc indifferentia, nec debet, nec potest tolli, manente propositione; quia est huic identificata: sed debet, & potest determinari, sicut murus per aliquem colorem.

Indifferentia extrinseca præter intrinsecam dicit insuper præcisionem ab eo, an objectum ita se habeat, prout affirmatur, an non: & hæc indifferentia tollitur (prout semper tollitur totum ablatum partem) per hoc, quod objectum se ita habeat, prout affirmatur. Sic in propositione: *Petrus cras peccabit*: si ea vera est, ejus indifferentia extrinseca tollitur, & intrinseca determinatur per hoc, quod peccatum sit futurum, sive per futuritionem peccati, quæ jam datur nunc per ampliationem, quamvis nondum detur quidditativè, seu tota per statum; nam denominativè datur nunc eatenus, quatenus nunc datur negatio, sive non existentia peccati; quæ tamen, an propriè dici possit dari per statum, cum realiter nihil sit, questio de nomine fieri potest, de qua vide num. 347.

373. Dices 1. Non potest propositio determinari nunc per aliquid non existens nunc. Resp. dist. illat. Si non existat neque denominativè, om. si non existat quidditativè. neg. illat. Futuritio autem jam existit denominativè: non autem debet quidditativè existere; quia hæc ipsa propositio existit, ut non existat quidditativè; non enim amplius esset futurum, si jam daretur actu existentia peccati.

Dices 2. Juxta nos hæc veritas: *Petrus cras peccabit*: est essentialiter connexa cum peccato: sed nihil datur hodie essentialiter connexum cum peccato cras futuro: ergo hæc veritas non datur hodie. Resp. dist. maj. hæc veritas, quidditativè sumpta, est essentialiter connexa. conc. maj. denominativè sumpta. neg. maj. & omis. min. quæ possit distinguiri per statum, & ampliationem, dist. conf. ergo non datur hodie denominativè accepta. neg. conf. quidditativè accepta. om. conf. Hodie datur negatio peccati; quæ est veritas denominativè accepta, licet non detur, saltem per statum, existentia peccati, quæ est altera pars hujus veritatis quidditativè acceptæ. Negatio autem non habet essentiali connexionem cum peccato cras futuro. Peccatum autem ipsum habet essentiali connexionem, vel potius identitatem secum ipso; quare non veritas denominativè accepta, sed quidditativè tantum accepta

cepta habet essentialē connexionem , vel me-
tius loquendo , identitatem cum peccato.

374. Ob. 4. S. Thomas afferit, DEUM vi-
dere futura ut existentia in aeternitate sua: ergo
non videret etiam ea in seipsis. ant. prob. ex S.
Doctore 1. part. quāst. 14. art. 13. in corp. dicente:
*Licet contingentia sicut in actu successivè, non tamen
DEUS successivè cognoscit contingentia, prout sunt
in suo esse, sicut nos, sed simul; quia sua cognitio
mensuratur aeternitate, sicut etiam suum esse; aeterni-
tas autem tota simul existens ambit totum tempus,
ut supra dictum est. Unde omnia, que sunt in tem-
pore, sunt DEO ab aeterno praesentia, non solum ea
ratione, quia habet rationes rerum apud se presentes,
ut quidam dicunt, sed quia ejus intuitus fertur ab aeterno
super omnia, prout sunt in sua praesentialitate.*
Hic est famosus ille textus Angelici, quem
Gonetus quidem ait, esse clarissimum: Capreolus
autem nullam audet expositionem firmiter
adstruere: Cajetanus ait, esse adeò obscurum,
ut alios ante se, & seipsum per 15. annos ejus
sensus latuerit. Sylvester ait, Thomistas pati
maximas anxietates &c. vide Martinez controv. 3.
disp. 8. scđ. 1.

Resp. 1. neg. conf. nam, et si DEUS fu-
tura videret hoc modo, tamen posset simul
videre alio, sive in seipsis, dein dist. ant. afferit, DE-
UM videre futura in aeternitate, tanquam in medio.
neg. ant. in aeternitate, tanquam faciente futura
praesentia, quea deinde videntur in seipsis. conc. ant.
& neg. conf. In aeternitate possunt forte videri
possibilia, non tamen absoluta futura; quia cum
his aeternitas nullo modo connexa est, sed sine
omnibus posset aeternum dari. Unde S. Thom-
as non vult, futura videri in aeternitate, tanquam
in aliquo medio: sed ad summum vult, videri fu-
tura in seipsis, ut DEO in aeternitate praesentia;
qualem autem praesentiam S. Doctor intelligat,
neandum sat liquet.

375. Cajetanus hunc textum exponit con-
tra antiquiores Thomistas. Afferit autem, & cum
ipso plures recentiores Thomistæ, creature ab
aeterno jam physicè aeternitati DEI coexistere, &
ut ita coexistentes cognosci à DEO. Non au-
tem vult, creature exsistere ab aeterno physicè in
sua mensura, seu duratione (hoc enim esset con-
tra fidem) sed ait, exsistere in aliena mensura, scilicet
aeternitatis Divina: qua ratione denominatio
existentis esset à forma extrinseca, scilicet ab ex-
trinseca aeternitate Divina: ferè sicut denomina-
tio cogniti, vel visi, est ab extrinseca cognitione,
vel visione alterius, cognoscentis, vel videntis.
Sed in primis denominatio existentis non potest
esse extrinseca; cum essentia, & existentia sint
idem; 2. dō DEI immensitas non potest creatu-
ram denominare ubique existentem: ergo ne-
que aeternitas DEI semper existentem; quia est
omnimoda paritas. Dein

Hac sententia vel tantum afferit, creature
coexistere toti aeternitati indivisibili, sed inadae-
quate, ut diximus num. 153. hoc est, pro ea tem-
poris differentia, pro qua existunt: & sic non ex-
istunt propriè physicè ab aeterno, nisi objectivè:
vel afferit, quod creature, e. g. Antichristus, non
tantum pro ea temporis differentia, pro qua ex-
istet, sed etiam nunc, hodie, heri, cras &c. phys-
icè coexistat aeternitati: & est imperceptibile,
quomodo physicè coexistat, quando non existit

R.P. Ant. Mayr Theol. Tom. L.

physicè: quod tamen dici deberet: ergo S. Tho-
mas illo dicto suo non voluit adstruere praesenti-
am strictè physicam, sed tantum objectivam, uti
nostrī communiter explicant. vide Martinez
controv. 3. disp. 8. praesertim scđ. 4.

376. Dices 1. Si Angelicus intelligeret tan-
tum praesentiam objectivam, ejus argumentatio
esset hæc: DEUS futura ab aeterno videret; quia
ea ab aeterno videt: quod esset frivolum. Resp.
neg. illatum: ad summum sequeretur, quod esset
ista: DEUS futura videt ab aeterno; quia omnia
ab aeterno respectu ipsius sunt cognoscibilia, &
etiam ejus cognitio est ab aeterno; neque enim
praesentia, vel existentia objectiva, & intentiona-
lis sunt idem: posterior quidem est cognitio rei:
sed prior est cognoscibilitas rei, sive ipsa res, que
jam datur ab aeterno per ampliationem. In ista
autem argumentatione nihil est frivolum: opti-
mè vero dicitur, argumentationem S. Thomæ
esse illam, quam insinuat verbis citatis num. 354.
scilicet: DEUS est aeternus: ergo aliquando illi
creatura est praesens: ergo tunc eam videt tan-
quam praesentem: atqui, si semel eam videt praes-
tentem, semper, adeoque ab aeterno, videt praes-
tentem, sed pro sua temporis differentia.

Dices 2. S. Doctor ait, DEUM videre fu-
tura, non tantum; quia habet rationes rerum:
sed quia ejus intuitus fertur ab aeterno super o-
mnia: ergo videt non tantum ut praesentia objectivè
in rationibus, aut ideis suis. Resp. Praesen-
tia objectiva est varia pro varietate cognoscibili-
tatis rerum. In ideis, vel rationibus, a S. Docto-
re hic significatis, res sunt cognoscibiles per sci-
entiam simplicis intelligentiæ ut factibiles: in se-
ipsis sunt cognoscibiles per scientiam visionis ut
existentes pro sua temporis differentia. Adstruit
igitur S. Doctor in DEO utramque scientiam de
futuris ab aeterno ob duplicum eorum praesenti-
am objectivam, non vero strictè physicam.

Dices 3. DEUS videt ab aeterno futura in-
tuitive: ergo debent physicè esse presentia. Resp.
dist. conf. aliquando. conc. conf. ab aeterno, &
semper. neg. conf. Cognitio intuitiva ex Martinez
de DEO scientie disp. 8. sec. 3. est illa, que termina-
tur immediate ab ipso objecto, ut existente in sua
temporis differentia, sive, per quam cognoscimus
immediate in se objectum, quod aliquando extitit: sic,
ut habet idem auctor, cognoscimus etiam intuitivè præterita, si de ipsis habe-
mus species immediatas, & non tantum abstractivas:
non autem requiritur, ut objectum etiam
tunc existat, quando intuitivè cognoscitur; hoc
enim gratis requiretur. Idem dicit Arriaga
de DEO disp. 20. sec. 2. n. 13. & hoc teste com-
muniter omnes.

377. Ingeniosus Recentior in manuscriptis
explicaturus praesentiam creaturearum in aeternita-
te DEI, afferit in primis autoritatem Patrum di-
centium, DEO ab aeterno omnia esse praesentia,
ut S. Augustini lib. 15. de Trinit. cap. 7. ubi ait:
*Novit DEUS omnia, ita, ut nec ea, que dicuntur
præterita, ibi prætereant, nec ea, que dicuntur fu-
tura, quasi defint, exspectentur, ut veniant, sed &
præterita, & futura cum praesentibus sint cunctæ
praesentia.* item S. Gregorii cit. num. 365. Hac au-
thoritate supposita, ea posse dici, ait, realiter praes-
entia, que cognoscuntur intuitiva cognitio-
ne: ad quam præter ea, que nos num. antec.
requi-

requisivimus, requirit insuper, ut cognitio coëxistat ipsi rei, pro sua temporis differentia existenti. Probat autem hoc suum assumptum auctoritate Angelici, & paritate ab eodem adducta 1. parte quæst. 8. art. 3. ēn corp. ubi sic habet. *Per præsentiam verò suam dicitur aliquid esse in omnibus, que in prospectu ipsius sunt: sicut omnia, que sunt in aliqua domo, dicuntur esse presentia alicui, qui tamen non est secundum substantiam suam in qualibet parte domis;* unde ait hic auctor, modò aliquid intuitivè videatur, et si distet loco, jam dici realiter præfens: ex quo infert, dici posse physicè præfens, quod intuitivè videtur, et si distet tempore. Quam tamen ipsam præsentiam vult, formaliter non stare in ipsa cognitione, vel visione intuitiva: sed potius in objecti aptitudine ad terminandam talem cognitionem, vel in tali ejus cognoscibilitate.

378. Si objiciatur, hac ratione tamen adhuc aliquid respectu DEI reverè futurum (nam non admittit, creaturas physicè DEO in istius aeternitate coëxistere) reponit, nihil esse strictissimè futurum, seu in eo sensu, in quo id SS. PP. sumunt: ait enim, ad strictissimè futurum requiri durationes adæquatè diversas, ut scilicet duratio rei futura nullatenus coëxistat durationi rei, per quam hæc denominatur prior: at hoc non contingit respectu DEI; cùm omnis creata duratio coëxistat aeternitati Divinæ, quæ tamen DEUM denominat priorem: sicut, ait, etiam ad distantiam requiruntur duæ ubicationes adæquatè diversæ; nam creatura non distat à DEO, nec pes ab anima, licet DEUS sit, ubi creatura non est, & anima, ubi pes non est. Si ulterius objiciatur, hac ratione etiam res existentes Ingolstadii esse DEO realiter præsentes Romæ, cùm etiam ibi DEUS eas intuitivè videat, concedit auctor sequelam: & sanè respectu DEI aliquid longè minus est distantia Ingolstadii, & Romæ, quam respectu ejus, qui in domo existit, distantia unius, vel alterius passus.

Id solum adhuc difficultatem habet, quod admitti debeat, etiam Angelo posse aliquid futurum, & nondum existens, præfens esse realiter; cùm possit habere, imò probabilitiù habeat, cognitiones intuitivas plurium possibilium, & futurorum. Resp. hic Author, cognitionem Angelicæ, cùm minimam durationem habeat, non durare, usque dum futurum existat, adeoque numquam rei futura coëxistere, uti tamen coëxistit cognitio DEI aeterna: sed gratis supponitur ista duratio minima, & non video, cui saltem non possit cognitio Angelica, sive dein duratione divisibili, sive indivisibili, durare aliquandiu, donec futurum existat; unde videtur, negari non posse, quod haec realis præsentia etiam respectu Angelicæ, vel absolute etiam respectu alterius creature, possit dari: quod tandem etiam hic author transmittit. Multum hæc oppinio habet de modo loquendi, & quia videtur bene exponere dicta SS. PP. ei me non oppono: manet tamen semper verissimum, quod DEUS, etiam stante hac qualicunque reali præsentia, videat futura in se ipsis; cùm hæc ipsa præsentia stet in eorum cognoscibilitate in se ipsis, quæ determinat ad cognitionem intuitivam futurorum in se ipsis: unde conclusioni nostræ minimè opponitur.

379. Tandem ad solvenda alia argumenta,

quaæ afferri solent pro physica præsentia rerum in aeternitate: Nota 1 mò. aeternitatem non defini, nec etiam formaliter esse, possessionem temporis extrinseci, sed vita interminabilis. 2 dò. aeternitatem neque esse mensuram temporis, nisi in actu 1. vel ex suppositione, quod tempus existat: hinc, licet ab aeterno non mensuraverit aetatu creature, non fuisse defectum ex parte ipsius, sed ex parte creaturarum: sicut scilicet ulna non est in se imperfecta, si non mensuret panum nondum existentem. 3. non quidem posse aliquid coëxistere toti alicui aeternitati successivæ, & divisibili, quin existat aeternum, posse tamen coëxistere aeternitati indivisibili, quin sit aeternum; nam in priori casu, si res non esset aeterna, non coëxisteret omnibus partibus aeternitatis: in 2 do autem, cum aeternitas non habeat partes, potest coëxistere toti, sed inadæquate. vide num. 153.

QUÆSTIO IV.

De Scientia Media.

ARTICULUS I.

An DEUS videat contingentia conditionatè futura.

380. N

Qtandum 1. veritatem conditionatam tria dicere, scilicet conditionem, conditionatum, & habitudinem unius ad alterum. Si conditio est necessaria, vel, quamvis in se contingens sit, tamen præfert habitudinem necessariam cum conditionato, hoc est, si datur necessaria connexio inter conditionem, & conditionatum, tunc propositio est necessaria, spectatque ad scientiam simplicis intelligentiæ, non ad medianam, e. g. in hoc actu: *Si DEUS efficaciter decrevit mundum condere, iste producetur:* nam, quia conditionatè futurum est tantum futurum secundum quid, non autem simpliciter futurum (quis enim dicat, alterum mundum simpliciter futurum? quamvis sub aliqua conditione futurus esset, si scilicet DEUS absolute veller) reduci suo modo potest ad possibilia. Quod si hoc concedere nullo modo velis; dicam, scientiam simplicis intelligentiæ esse illam, quæ cognoscit omnes veritates necessarias conditionatas. Si autem habitudo conditionis ad conditionatum non est necessaria, sed contingens, tamen etiam conducens, vel utilis ad conditionatum inferendum; tunc propositio est contingens, spectatque, ut infra dicemus, ad scientiam medianam, e. g. hic actus: *Si Petrus his sociis malis se junget, pervertetur.*

381. Aliquando autem conditio non conductit: sed est prorsus disparata. e. g. *Si Petrus saltat, Turca dormit.* tunc, ut rectè observat Eximius opusc. de scientia conditionata lib. 2. cap. 6. ad 2. melius pro particula si poneretur particula quando; quia hoc casu non datur ulla connexio causalis, sed tantum concomitancia aliqua temporis. Et haec veritates non spectant ad scientiam medianam; sed vel ad scientiam visionis, quatenus affirmant aliquid existens, e. g. decretum, aut aliud quid: vel spectant ad scientiam simplicis intelligentiæ